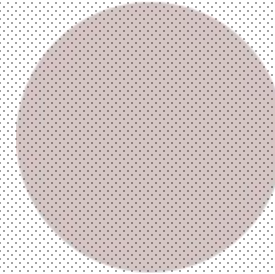

● ○ • Soils
SOLO for
• ● ○ Europe

A kutató jogász dilemmái

Pump Judit

XXXI. Almássy Endre Konferencia a Felszín Alatti Vizekről
Siófok, 2025. szeptember 16-17.

Funded by the European Union.

Views and opinions expressed are those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission.

Neither the EU nor the EC can be held responsible for them

Az európai talajmegállapodás (A Soil Deal for Europe) a talajegészség védelmére született

- Hogyan lehet elérni, hogy a szakmák felismerjék a talajegészség védelme nem csak a talaj védelme, hanem többek között a vizek védelme is, a kettő egymástól elválaszthatatlan?
- Hogyan lehet megerősíteni a szakmák közötti párbeszédet, a talajok és a vizek együttes védelmét?

VGT3 3.1.2.1 (127. oldal)

A talajdegradáció összetett folyamat, amely a talaj tulajdonságainak, illetve a talaj anyagforgalmának kedvezőtlen irányú megváltozását eredményezi.

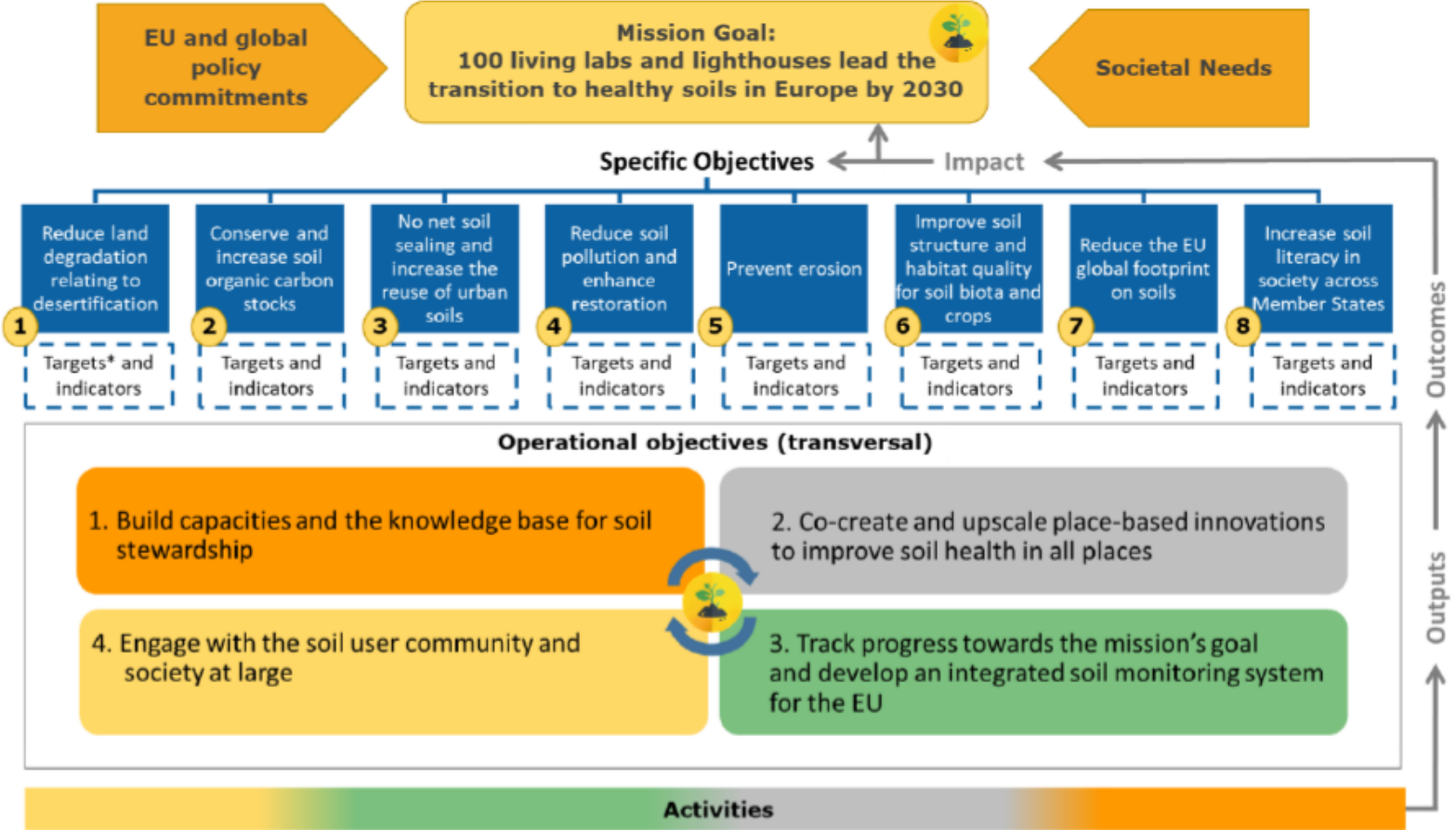
A talajdegradáció következtében csökken a talaj termőképessége, valamint sérülnek a normál talajfunkciók.

A talajok pufferkapacitásnak, szűrő-, és víztartó képességének, valamint tápanyag szolgáltató képességének csökkenése jelentős hatást gyakorol a vízkészletek állapotára is.

A hazai talajokat érő legfontosabb talajdegradációs folyamatok többek között

- a víz és szél általi **erózió**,
- **szervesanyag**tartalom csökkenés
 - a **szikesedés**,
 - **savanyodás**,
 - **szerkezetromlás**, tömörödés,
- extrém **vízháztartási** viszonyok (belvíz),
 - **talajszennyezés**,
- a **pufferkapacitás** csökkenése.

Talajmissziós célok az Európai talajmegállapodás alapján (A Soil Deal for Europe) összegző táblázat

* Quantitative aspirational targets (some of which correspond to existing Green Deal targets)

Figure 2. Schematic view of the mission's intervention logic

Talajegészség fogalma

A talajegészség definíció szerint:

a talajok ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartására való folyamatos képessége, ami különböző javasolt és mérhető indikátorok alapján értékelhető.

Példák a talaj ökoszisztéma-szolgáltatásaira az Európai talajmegállapodásból

- megfelelő mennyiségű biztonságos és tápláló élelmiszer, takarmány, rost és egyéb biomassza előállítása;
- víz tárolása és tisztítása, áramlás szabályozása, víztározók feltöltése, valamint az aszály és árvizek hatásának csökkentése,;
- a légkörből származó szén-dioxid megkötése és a talajból származó üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a tápanyagok körforgása, amely támogatja a terméshozamot és csökkenti a szennyeződést;
- a biológiai sokféleség megőrzése és védelme a talaj feletti és alatti élőhelyek megóvásával;
- tájaink minőségének támogatása, kulturális örökségünk megőrzése és városaink zöldebbé tétele.

A jövő nemzedékek szószólójának elvi állásfoglalása a talaj védelméről

(Forrás: https://www.ajbh.hu/documents/10180/2762244/talaj_allasfoglalas_vegleges_melleklettel.pdf/7dcaccce-9932-76de-5ce9-f33ffc3fa93d)

A talaj multifunkcionalitása Várallyay szerint

1. a növényi biomassza termelés alapvető közege;
2. a többi természeti erőforrás hatásának ötvözője és közvetítője;
3. hő-, víz és tápanyagok természetes raktározója;
4. a szárazföldi ökoszisztémákat érő stressz hatások kiegyensúlyozó (puffer) közege;
5. a természet szűrő, detoxikáló rendszere;
6. a biológiai sokféleség fenntartásának közege;
7. földtörténeti és történelmi örökség hordozója;
8. színhely és nyersanyagforrás az emberi tevékenység számára. (Várallyay, 2002, 2016)

A SOLO projekt (<https://soils4europe.eu/>) és a talajmissziós célok

- Kutatás és innováció
- Megvalósítható transzdiszciplináris kutatási útiterv a talajmissziós célok elérésének támogatására
- Missziós célok szerinti szakmai tudásközpontok
- Tudáshiányok – cselekvések – korlátozó tényezők azonosítása

SOILS FOR EUROPE
SOLO Reduce
desertification

SOILS FOR EUROPE
SOLO Soil organic
carbon stocks

SOILS FOR EUROPE
SOLO Soil sealing
and urban soils

SOILS FOR EUROPE
SOLO Pollution
and restoration

SOILS FOR EUROPE
SOLO Footprint
on soils

SOILS FOR EUROPE
SOLO Soil
structure

SOILS FOR EUROPE
SOLO Soil
literacy

SOILS FOR EUROPE
SOLO Nature conservation
of soil biodiversity

SOILS FOR EUROPE
SOLO Erosion
prevention

SOILS FOR EUROPE
SOLO Climate smart
agriculture

Tudáshiányok a szennyezés és kármentesítés területén

1. A talajszennyező anyagok (külön-külön és keverékek, rövid és hosszú távú) hatása a talajra és a talaj ökoszisztéma-szolgáltatásaira
2. A talajszennyezés megelőzésére szolgáló társadalmi-gazdasági és piaci eszközök és azok alkalmassága
3. A talajszennyező anyagok (külön-külön és keverékek, rövid és hosszú távú) hatása az emberi egészségre
4. Adathiányok a talajszennyezésről, valamint a rendszerezett monitoring és módszertan hiánya
5. Technikai/gyakorlati eszközök a talajszennyezés felszámolására és a talajok helyreállítására
6. A talajszennyező anyagok viselkedése/mozgása és sorsa, valamint a talajszennyezés kapcsolata a vízzel és a levegővel
7. Alapértékek, mutatók/leírók és minőségi küszöbértékek/kritériumok
8. A talajszennyezés általános hatása a tágabb ökoszisztéma működésére (a talajon túl)
9. A mezőgazdasági talajszennyezés megelőzésére szolgáló technikai/gyakorlati eszközök
10. A mezőgazdasági talajszennyezés kezelésére szolgáló megelőző intézkedések végrehajtásával és kiterjesztésével kapcsolatos tudáshiányok

A 2. tudáshiányhoz tartozó példák:

1. Alkotmánybírósági beadványok az engedélyezési rendszer megváltoztatása miatt, tekintettel a [13/2018. \(IX. 4.\) AB határozatra](#)

- [IV/02636/2023. számú AB ügy](#)

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény egyes rendelkezései elleni alkotmányjogi panasz (háztartási és mezőgazdasági célú kutak engedélyezése)

Első irat érkezett: 2023.12.07.

- [IV/00461/2024. számú AB ügy](#)

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény egyes rendelkezései elleni alkotmányjogi panasz (vízkivételt biztosító kutak engedélyezési rendszere)

Első irat érkezett: 2024.02.23

A természetes vízmegtartó megoldások és jogi kérdések

Minek nevezzetek?

- Vízi létesítmények szürke és zöld megfeleltetése
- Vízkárelhárítás és/vagy települési csapadékvízgazdálkodás

Ki és mire köteles, jogosult, miért felelős?

- Vízjogi engedély kérése, kiadása
- A zöld létesítmények nyilvántartása fenntartása, karbantartása
- A szürke és a zöld létesítmények szabályozása és azon keresztül rendszerszintű megőrzése, egységként kezelése

Létfontosságú a vízvisszatartás, a talajnedvesség megőrzése

Írta: Barna Ferenc - 2022 augusztus 17.

Egyre gyakoribb a hosszú, száraz időszak hazánkban, melyet rendszertelenül hulló, esetenként nagy vízhozamú, csapadékos szakaszok szakítanak meg. Ez miatt létfontosságúvá válik a mezőgazdasági termelők számára a vízvisszatartás, a vízmegtartás és a talajnedvesség megőrzése, illetve a talaj termőképességének megtartását segítő eljárások alkalmazása.

Az új támogatási rendszer ösztönözni fogja a gazdákat a vízmegtartásra (fotó: MTI/Balázs Attila)

NOVÉNY

Brutális belvíz öntötte el a magyar földeket: ebből még óriási gondok lehetnek

AGRARSZEKTOR.HU 2024. JANUÁR 4. 12:13

Országszerte egyre nagyobb problémákat okoz a belvíz. A Kisalföldön több szántóföldön, kaszálón magasan áll a víz. A Kapuvár-hansági területen már több mint 566, a Rábca mentén pedig több mint 650 négyzetkilométer a védelmi szakasz. Éppen ezért több területen is belvízvédelmi készütség van érvényben.

